

DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Maria Ghervas, Ion Druță

Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Grigore Friptuleac
împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului
administrativ, recalcularea pensiei și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017, prin care a fost
admis apelul declarat de către Grigore Friptuleac, casată hotărârea Judecătoriei
Centru, municipiul Chișinău din 22 decembrie 2016 și emisă o nouă hotărâre de
admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 04 martie 2011, Grigore Friptuleac a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Întreprinderii de Stat „Servicii
pază” a Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului
administrativ, recalcularea pensiei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, din data de 24 decembrie
2009, este pensionar pe linia MAI.

Menționează că, în scopul de a se convinge referitor la corectitudinea
stabilirii și achitării pensiei, a solicitat de la Direcția generală pază de stat, în
prezent, ÎS „Servicii pază” a MAI și de la Ministerul Afacerilor Interne un șir de
documente și acte în acest sens, iar în urma verificării documentelor primite și
consultării cu mai multor specialiști, a constatat că, pârâții i-au încălcat grav
drepturile salariale, fapt care ulterior a influențat negativ la stabilirea corectă a
cuanțumului pensiei primite pe linia MAI, diminuându-i esențial mărimea pensiei.

Consideră că, plățile pentru orele lucrate suplimentar în afara graficului de
serviciu, precum și ajutorul material acordat nu au fost calculate corect, iar pentru
lucrul prestat în zilele de odihnă și sărbători nu a fost remunerat suplimentar, mai
mult, plățile primite pentru orele lucrate suplimentar nu au fost reflectate în
certIFICATELE de salarizare și cel pecuniar, din care cauză Secția de pensionare a
Direcției generale pază de stat a MAI nu le-a inclus în calculul pensiei.

Relevă că, la data de 02 decembrie 2010, s-a adresat la Ministerul Afacerilor Interne și Direcția generală pază de stat a MAI cu o cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea pensiei primite pe linia MAI, achitarea diferenței la pensie, recalcularea și achitarea restanței la salariu și a diferenței neachitată la salariu cu titlu de ajutor material, precum și eliberarea certificatelor de salarizare și pecuniar noi (după recalculare), însă prin răspunsul Ministerul Afacerilor Interne nr. 22/F-461 din 28 februarie 2011 i-a fost refuzat.

Invocă că, ajutorul material primit în perioada decembrie 2008-decembrie 2009 a fost calculat greșit, în calcule nefiind incluse toate plățile primite în această perioadă, inclusiv și cele cu caracter compensatoriu, iar în consecință, i-a fost diminuat esențial mărimea pensiei.

Solicită obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a-i recalcula cuantumul pensiei primite pe linia MAI, cu includerea în calcule a plăților primite în ultimul an de serviciu în organele afacerilor interne pentru orele lucrate suplimentar în afara graficului de serviciu, pentru lucrul prestat în zilele de odihnă și în zilele de sărbători, precum și din contul ajutorului material recalculat, de a-i achita diferența neachitată la pensie din cauza neinclunderii în calcule a plăților primite lunar pentru orele lucrate suplimentar, lucrul prestat în zilele de odihnă și în zilele de sărbători, precum și din contul ajutorului material recalculat și obligarea ÎS „Servicii pază” a MAI de a-i recalcula și achita restanțele la salariu, inclusiv și pentru orele lucrate suplimentar în perioada anilor 2003-2009 și pentru lucrul prestat în zilele de odihnă și în zilele de sărbători, conform tabelelor de pontaj, de a-i recalcula și achita diferența neachitată la salariu cu titlu de ajutor material, acordat în ultimul an de serviciu în cadrul Ministerului Afacerilor Interne (decembrie 2008-decembrie 2009), cu includerea în calcule a tuturor plăților primite în această perioadă, inclusiv și celor cu caracter compensatoriu, plătite până la data achitării ajutorului material, de a-i elibera un certificat de salarizare nou în locul celui eliberat anterior pentru stabilirea pensiei, în care să fie incluse toate plățile primite în ultimul an de serviciu în organele afacerilor interne (decembrie 2008-decembrie 2009), inclusiv și adaosurile la salariu pentru orele lucrate suplimentar și de a-i elibera un certificat pecuniar nou, în care să fie reflectate corect toate plățile, care i-au fost stabilite în ultimul an de serviciu și încasarea în mod solidar din contul pârâților a sumei de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei reclamantul și-a concretizat cerințele, solicitând obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a-i achita diferența neplătită la pensie în mărime de 86 962,35 lei pentru perioada 24 decembrie 2009 – 30 septembrie 2015, conform raportului de expertiză nr. 1466 din 29 septembrie 2015, de a-i calcula și achita diferența neplătită la pensie, reieșind din suma de 3704,24 lei, stabilită conform raportului de expertiză nr. 1466 din 29 septembrie 2015 la data de 01 aprilie 2015, pentru perioada 01 octombrie 2015 până la executarea hotărârii judecătorești, reieșind din pct. 8 al Hotărârii Guvernului RM nr. 293 din 14 martie 2016 cu privire la indexarea prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat, repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și încasarea din contul Ministerului Afacerilor Interne a sumei de 10000 lei, cu titlu

de prejudiciu moral, a cheltuielilor de judecată în mărime de 6074,058 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 8 000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 22 decembrie 2016 a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017 a fost admis apelul declarat de către Grigore Friptuleac, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial acțiunea și a fost obligat Ministerul Afacerilor Interne să achite lui Grigore Friptuleac diferența la pensia neachitată în mărime de 86 962,35 lei pentru perioada 24 decembrie 2009 – 30 septembrie 2015, să calculeze și să achite lui Grigore Friptuleac pensia în mărime de 3 704,24 lei pentru perioada de la 01 octombrie 2015 și au fost încasate din contul Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Grigore Friptuleac cheltuielile de asistență juridică în sumă de 8 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 25 septembrie 2017, Ministerul Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și, anume, a fost interpretată în mod eronat legea.

Menționează că, până la 31 decembrie 2017, conform prevederilor art. 49 alin. (2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, pensiile pentru militarii în termen și pentru familiile lor se stabilesc de organele de asigurări sociale, iar pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile lor de către organele de pensionare ale Ministerului Apărării, Serviciului de Informații și securitate, Serviciului Grăniceri, Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției, Serviciului Protecție și Pază de Stat, Ministerului Afacerilor Interne și ale Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, ținându-se cont de prevederile art. 10 alin. (1).

Susține că, decizia organului competent de a calcula pensia n-a fost contestată de către Grigore Friptuleac.

Consideră că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor anexate la materialele dosarului, considerând inadmisibilă proba intimatului expusă în raportul de expertiză nr. 1466 din 29 septembrie 2015, prin care a fost calculată restanța la pensie.

Relevă că, conform art. 51 alin. (2) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, recalcularea pensiilor pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile acestora se efectuează de la data de 1 a lunii următoare celei care au survenit circumstanțele ce cauzează modificarea mărimii pensiei. Totodată, dacă pensionarul beneficiază de dreptul la majorarea pensiei, diferența de pensie i se poate plăti doar pentru 12 luni trecute, însă instanța de apel eronat a interpretat prevederile enunțate, obligând Ministerul Afacerilor

Interne să-i achite lui Grigore Friptuleac diferența la pensia neachitată pentru perioada 24 decembrie 2009 – 30 septembrie 2015 în mărime de 86962,35 lei.

Notează că, în urma modificărilor operate în art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, începând cu 01 ianuarie 2017, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Astfel, invocă că, nu este clară modalitatea executării deciziei instanței de apel, or, potrivit modificărilor menționate, Casa Națională de Asigurări Sociale este succesor în drepturi și obligații.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 29 noiembrie 2017 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 91 ef din 08 august 2003 Grigore Friptuleac a fost numit în funcția de polițist al batalionului independent de poliție nr. 1 (pentru paza băncilor) al Direcției generale pază de stat a MAI, fiind eliberat din funcția de polițist al grupei de însoțire a trenurilor al Secției ordine publică a CPT Chișinău al Direcției poliției transporturi.

Începând cu data de 24 decembrie 2009, Grigore Friptuleac este pensionar pe linia Ministerului Afacerilor Interne.

Conform încheierii de stabilire a pensiei pentru vechimea în muncă nr.020445 din 12 februarie 2010, lui Grigore Friptuleac i-a fost stabilită pensia în mărime de 1693,17 lei lunar.

De asemenea, s-a constatat că, la data de 02 decembrie 2010, Grigore Friptuleac s-a adresat la Ministerul Afacerilor Interne cu cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea și achitarea restanțelor la salariu, inclusiv și pentru orele lucrate suplimentar în perioada anilor 2003-2009, conform tabelelor de pontaj; recalcularea și achitarea diferenței neachitată cu titlu de ajutor material acordat în ultimul an de serviciu în organele afacerilor interne (decembrie 2008-decembrie 2009), cu includerea în calcul a tuturor plăților primite în această perioadă, inclusiv și a celor cu caracter compensatoriu, plătite până la data achitării

ajutorului material; recalcularea pensiei primite pe linia MAI, cu includerea în calcul a plăților efectuate în ultimul an de serviciu pentru orele lucrate suplimentar; achitarea diferenței neachitată la pensie din cauza neincluserii în calcul a plăților primite lunar pentru orele lucrate suplimentar; eliberarea unui certificat de salarizare nou în locul celui eliberat anterior pentru stabilirea pensiei, în care să fie incluse toate plățile primite în ultimul an de serviciu în organele afacerilor interne (decembrie 2008-decembrie 2009), inclusiv și adaosurile la salariu pentru orele lucrate suplimentar și eliberarea unui certificat pecuniar nou, în care să fie reflectate corect toate plățile, care i-au fost stabilite în ultimul an de serviciu.

Prin răspunsul Ministerul Afacerilor Interne nr. 22/F-461 din 28 februarie 2011 a fost respinsă cererea, deoarece salarizarea sa a fost efectuată în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 650 din 12 iunie 2006 privind salarizarea militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă angajați în serviciul organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice, iar în partea ce ține de calcularea pensiei, aceasta a fost calculată în baza certificatului pecuniar eliberat de subdiviziunea Ministerului Afacerilor Interne, în care a activat, nefiind identificate temeiuri pentru recalcularea acesteia.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, care pe parcursul judecării cauzei a fost concretizată, Grigore Friptuleac a solicitat obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a-i achita diferența neplătită la pensie în mărime de 86 962,35 lei pentru perioada 24 decembrie 2009 – 30 septembrie 2015, conform raportului de expertiză nr. 1466 din 29 septembrie 2015, de a-i calcula și achita diferența neplătită la pensie, reieșind din suma de 3704,24 lei, stabilită conform raportului de expertiză nr. 1466 din 29 septembrie 2015 la data de 01 aprilie 2015, pentru perioada 01 octombrie 2015 până la executarea hotărârii judecătorești, reieșind din pct. 8 al Hotărârii Guvernului RM nr. 293 din 14 martie 2016 cu privire la indexarea prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat și încasarea din contul Ministerului Afacerilor Interne a sumei de 10000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauzei, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Grigore Friptuleac, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a admis parțial acțiunea, a obligat Ministerul Afacerilor Interne să achite lui Grigore Friptuleac diferența la pensia neachitată în mărime de 86 962,35 lei pentru perioada 24 decembrie 2009 – 30 septembrie 2015, să calculeze și să achite lui Grigore Friptuleac pensia în mărime de 3 704,24 lei pentru perioada de la 01 octombrie 2015 și a încasat din contul Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Grigore Friptuleac cheltuielile de asistență juridică în sumă de 8 000 lei, în rest respingând acțiunea ca neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 240 alin. (3) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Din cererea de concretizare a pretențiilor din acțiune rezultă că, Grigore Friptuleac a solicitat obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a-i calcula și achita diferența neplătită la pensie, reieșind din suma de 3704,24 lei, stabilită conform raportului de expertiză nr. 1466 din 29 septembrie 2015 la data de 01 aprilie 2015, pentru perioada 01 octombrie 2015 până la executarea hotărârii judecătorești, reieșind din pct. 8 al Hotărârii Guvernului RM nr. 293 din 14 martie 2016 cu privire la indexarea prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat (f. d. 78, vol. II).

Însă, instanța de apel a obligat Ministerul Afacerilor Interne să calculeze și să achite lui Grigore Friptuleac pensia în mărime de 3 704,24 lei pentru perioada de la 01 octombrie 2015, adică de la această dată pe viitor.

Prin urmare, instanța de apel, contrar prevederilor legale enunțate, a depășit limitele pretențiilor înaintate de către Grigore Friptuleac.

La caz, se mai reține că, conform art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, în redacția Legii nr. 282 din 16 decembrie 2016, în vigoare din 01 ianuarie 2017, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Reieșind din prevederile legale enunțate, Casa Națională de Asigurări Sociale este succesorul în drepturi și obligații al Ministerului Afacerilor Interne.

Prin urmare, examinând pretenția cu privire la obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a-i calcula și achita lui Grigore Friptuleac diferența neplătită la pensie, reieșind din suma de 3704,24 lei, stabilită conform raportului de expertiză nr. 1466 din 29 septembrie 2015 la data de 01 aprilie 2015, pentru perioada 01 octombrie 2015 până la executarea hotărârii judecătorești, instanța de apel urma să înlocuiască în această parte Ministerul Afacerilor Interne cu succesorul său în drepturi și obligații, Casa Națională de Asigurări Sociale.

Or, în conformitate cu art. 70 alin. (1) CPC, în cazul ieșirii uneia dintre părți din raportul juridic litigios sau din raportul stabilit prin hotărâre judecătorească (deces, reorganizare, cesiune de creanță, transfer de datorie și alte cazuri de subrogare), instanța permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi. Succesiunea în drepturi este posibilă în orice fază a procesului.

În contextul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră imposibilă corectarea erorilor admise de către instanța de apel, în condițiile procedurii prevăzute de către legislația procesuală.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de

contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să adopte o decizie întemeiată și legală, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Grigore Friptuleac împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ, recalcularea pensiei și repararea prejudiciului moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Maria Ghervas

Ion Druță

Luiza Gafton

Mariana Pitic